

1 Rendes polgári bírósághoz vagy különös hatáskörű bírósághoz (például munkaügyi bírósághoz) kell-e fordulnom?

Főszabályként az olasz jogrendszerben a rendes bíróságok rendelkeznek hatáskörrel az ügyek elbírálására, mivel ezek a bíróságok rendelkeznek hatáskörrel a személyhez fűződő jogokhoz és jogosultságokhoz kapcsolódó jogviták elbírálására. A békebíróság (*Giudice di Pace*), a bíróság (*Tribunale*) és a fellebbviteli bíróság (*Corte di Appello*) rendes bírói testületek. Az utolsó fokon eljáró bíróság a semmitőszék (*Suprema Corte di Cassazione*), miközben az alkotmánybíróság az alkotmánybíróság (*Corte Costituzionale*). A rendes bíróságok rendszere mellett a jogrendszer közigazgatási bírósági rendszerről is rendelkezik. A közigazgatási bíróságok bírálják el a jogos érdekekkel kapcsolatos, valamint a törvény által meghatározott területeken az egyéni jogokat érintő azon jogvitákat, amelyek az intézkedésekkel, határozatokkal, megállapodásokkal összefüggő közigazgatási hatáskörök gyakorlásával vagy gyakorlásának elmulasztásával, illetve a közigazgatási hatóságoknak az e hatáskörök gyakorlásával összefüggő magatartásával kapcsolatosak. A kormány által a politikai jogkör gyakorlása során hozott intézkedések vagy határozatok nem támadhatók meg a bíróságok előtt. A közigazgatási eljárásról szóló törvénykönyv rendelkezései alapján a tartományi közigazgatási bíróságok (*Tribunali Amministrativi Regionali – TAR*) és az államtanács (*Consiglio di Stato*) rendelkeznek hatáskörrel a közigazgatási peres ügyekben. Az utolsó fokon eljáró bíróság a semmitőszék, de csak a hatásköri összeütközéssel kapcsolatos kérdésekben. Létezik egy másik különös bíróság is – adóügyi bíróság (*tributario*). A megyei adóügyi bíróságok (*Commissioni Tributarie Provinciali – CTP*) és a tartományi adóügyi bíróságok (*Commissioni Tributarie Regionali – CTR*) az adóügyekben rendelkeznek hatáskörrel. Az adóügyi bíróságok bírálják el valamennyi, mindenféle és bármilyen néven szereplő adóval kapcsolatos jogvitát, beleértve a tartományi, megyei és helyi önkormányzati adókat és az olasz nemzeti egészségbiztosító részére fizetett járulékokat, az adókiegészítést és egyéb adókat, a kapcsolódó szankciókat, valamint kamatdíjakat és minden egyéb járulékos díjat. Az olasz jogrendszerben számos „szakosított” tanács működik a rendes bíróságok rendszerén belül. A legfontosabb szakosított tanácsok közül néhány: a) a bevándorlással, a nemzetközi védelemmel és az uniós polgárok szabad mozgásával kapcsolatos kérdésekre szakosodott tanácsok; b) a vállalkozásokkal kapcsolatos ügyekre szakosodott tanácsok; c) a mezőgazdasági ügyekre szakosodott tanácsok. Emellett léteznek szakosított bíróságok, így a kiskorúak bírósága (*Tribunale per i Minorenni*) vagy a *Tribunale di Sorveglianza* (az ítéletek végrehajtását ellenőrző bíróság). A munkaviszonnyal összefüggő jogviták a rendes bíróságok hatáskörébe tartoznak, amelyek közül egyesek különös (munkaügyi) tanácsokkal rendelkeznek. Mindazonáltal technikai értelemben itt nem szakosított tanácsokról, hanem inkább a bíróságon belüli szervezeti modellről van szó.

Főszabályként az általános bíróság rendelkezik hatáskörrel valamennyi olyan ügyben, amely nem esik más bíróságok hatáskörébe. Az általános bíróság kizárólagos hatáskörrel rendelkezik az (adóügyi bíróságok hatáskörén kívül eső) adókra vagy illetékekre vonatkozó, a személyek személyi állapotával, valamint jog- és cselekvőképességével, továbbá a nemesi címmel összefüggő jogokkal, az irat hitelességét vitató keresetekkel, a végrehajtással kapcsolatos, valamint általánosságban a meghatározatlan értékkel bíró ügyekben.

A békebíróság az 50 000 euró értéket meg nem haladó ingó vagyontárgyakkal kapcsolatos ügyekben rendelkezik hatáskörrel, ha a törvény azokat nem utalta más bíróság hatáskörébe. 2021. október 31-től ez az összeg 30 000 euróra változik. A békebíróság a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 7. cikkében megjelölt valamennyi jogvitával kapcsolatos ügyben is hatáskörrel rendelkezik.

2 Ha a rendes polgári bíróságok rendelkeznek hatáskörrel (azaz e bíróságok feladata az ilyen ügyek elbírálása), hogyan tudhatom meg, hogy melyik bírósághoz kell fordulnom?

A jogvitát elbíráló bíróság meghatározásának szempontja a hatáskör. Az olasz jogrendszerben a hatáskör általánosságban a jogi testület által gyakorolható jogkörök és feladatok összességét jelöli. Különböző típusú hatáskörök léteznek: - tárgyi; - területi; - eseti; - a pertárgy értéken alapuló. A polgári eljárás tekintetében az egyes bírói testületekre ruházott jogkör szintjét jelenti, és így azt a területet, amelyen belül e testület döntéshozatali jogköre igazolható. A szóban forgó hatáskört „technikai szempontból” határozzák meg, és annak jogi szabályozását a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 7. és azt követő cikkei tartalmazzák. A szóban forgó szabályok szerint a hatáskör eljárási jellege miatt előzetes kérdést jelent, és így a jogvita keretében döntés tárgyát képezheti. Ha a hatáskörrel szembeeső szabályokat megsértik, a fellebbviteli testület többek között jogszerűen állapíthatja meg határozatában a hatáskör hiányát (lásd a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 38. cikkét). A technikai értelemben vett hatáskör különbözik az úgynevezett „belső” hatáskörtől, vagyis az ügyeknek a hatáskörrel rendelkező bíróságon belül történő elosztásától. A hatáskör ez utóbbi formája, amelyre „táblázatosként” is utalnak, az általános bíróság szervezeti felépítésétől függ: például a belső tanácsok (1. sz. polgári tanács) vagy a különös tárgyakkal foglalkozó testületek (munkaügyi tanács) felállításával vagy elkülönült testületek létrehozása útján. Az ügyek elosztására vonatkozó rendelkezések tiszteletben tartásának elmulasztása nem hatáskörrel kapcsolatos eljárási kérdést, hanem egyszerűen csak az ügynek a bíróságon belül történő elosztását érintő szervezeti problémát vet fel.

Ha jogszabály másként nem rendelkezik, a jogvita elbírálásának helyét illetően az illetékes bíróság az alperes lakóhelye vagy állandó tartózkodási helye szerinti bíróság; ha ezek ismeretlenek, akkor ez az alperes ideiglenes lakóhelye szerinti bíróság. Ha az alperes Olaszországban nem rendelkezik lakóhellyel, illetve állandó vagy ideiglenes tartózkodási hellyel, vagy ha az ideiglenes tartózkodási helye ismeretlen, az illetékes bíróság a felperes lakóhelye szerinti bíróság. A területi illetékesség szabályait a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 18. és azt követő cikkei tartalmazzák.

2.1 Létezik-e különbségtétel alacsonyabb és magasabb fokú rendes polgári bíróságok (például körzeti bíróságok, illetve regionális bíróságok) között, és ha igen, melyik rendelkezik hatáskörrel az ügyekben?

A rendes bíróságok rendszere két ágra oszlik: a büntető ágra, amely arról dönt, hogy az ügyész által egy adott személlyel vagy szervezettel szemben indított büntetőeljárás megalapozotte; valamint a polgári ágra, amelynek célja a magánszemélyek vagy a magánszemélyek és a hatóságok közötti jogviszonyokhoz kapcsolódó jogok védelme, ha ez utóbbi feladatai ellátása során megsérti más személyek személyhez fűződő jogait és jogosultságait. A büntető ágra a bírósági alkalmazottak bírói és ügyészi feladatokat látnak el, az előbbieket ítéletek meghozatalában, az utóbbiak pedig (az ügyészség keretei között) a folyamatban lévő nyomozásokban vesznek részt. A nyomozás lezárását követően az ügyészség vagy büntetőeljárás kezdeményez, vagy az ügy megszüntetését indítványozza, képviseli a vádat a bíróság előtt, és ügyészi feladatokat lát el a későbbi eljárásokban. Az olasz alkotmány 107. cikkének utolsó bekezdésével összhangban a büntetőeljárásokat az ügyészség tagjai indítják (még akkor is, ha azok a rendes bíróságok rendszerének részét képezik). A büntetőeljárás során a sértett fél polgári eljárást kezdeményezhet az általa elszenvedett károk megtérítése érdekében; ettől elkülönülten keresetet terjeszthet elő a polgári bíróságok előtt is. A polgári és büntetőeljárásokat két külön eljárási szabályrendszer szabályozza: a polgári perrendtartásról és a büntetőeljárásról szóló törvénykönyv. A „hivatásos” bírák és a „tisztelbeli” bírák rendelkeznek rendes hatáskörrel, mindkettő az igazságszolgáltatási rendszer részét képezi.

Első fokon a következő testületek gyakorolják a hatáskört mind polgári, mind büntetőügyekben:

A békebíróság - ahol egy tiszteletbeli bíró egyedül elnököl

A rendes bíróság (*Tribunale Ordinario*), amely vagy egyetlen bíróból vagy bírói tanácsból áll a jogvita jellegétől függően

A fiatalkorúak bírósága, amely szakértők által segített bírói tanácsból áll

A *Tribunale di Sorveglianza*, amely vagy egyetlen bíróból vagy bírói tanácsból áll (szakértők támogatásával).

Az első fokon az ügyészi feladatokat a következők látják el:

A rendes bíróság mellett működő ügyész (beleértve a békebíróság hatáskörébe tartozó jogsértéseket is)

A fiatalkorúak bírósága mellett működő ügyész

A fellebbviteli bíróság mellett működő ügyész a *Tribunale di Sorveglianza* előtt indított eljárásokban.

Másodfokon az alábbi testületek gyakorolják a hatáskört:

A fellebbviteli bíróság a rendes bíróság és a fiatalkorúak bírósága által hozott ítéletekkel szemben benyújtott fellebbezések esetében;

A rendes bíróság a békebíróság által hozott ítéletekkel szemben benyújtott fellebbezések (valamint a személyes szabadsággal kapcsolatos végzésekkal szemben benyújtott fellebbezések) esetén;

A *Tribunale di Sorveglianza* a büntetés-végrehajtási bíró által hozott ítéletekkel szemben benyújtott fellebbezések esetén.

Másodfokon az ügyészi feladatokat a fellebbviteli bíróság mellett működő ügyész látja el. Az ítéletek jogszerűségének felülvizsgálata tekintetében a hatáskört a semmitőszék gyakorolja; az e bíróság előtt indított peres eljárásokban az ügyészi feladatokat a semmitőszék mellett működő ügyész látja el.

Végül ki kell emelni, hogy az olasz ügyészi testületek közé tartozik a nemzeti maffia- és terrorizmusellenes igazgatóság (*Direzione Nazionale Antimafia e Antiterrorismo*) is, amely a 160/06. sz. törvényerejű rendeletben foglaltak szerint ellátja a nemzeti szinten összehangolt ügyészi feladatokat.

2.2 Területi illetékesség („A” vagy „B” város bírósága rendelkezik-e illetékességgel az ügyemben?)

Ha jogszabály másként nem rendelkezik, az illetékes bíróság az alperes lakóhelye vagy állandó tartózkodási helye szerinti bíróság; ha ezek ismeretlenek, akkor ez az alperes ideiglenes lakóhelye szerinti bíróság. Ha az alperes Olaszországban nem rendelkezik lakóhellyel, illetve állandó vagy ideiglenes tartózkodási hellyel, vagy ha az ideiglenes tartózkodási helye ismeretlen, az illetékes bíróság a felperes lakóhelye szerinti bíróság. Különös szabályok is vonatkoznak ugyanakkor a jogvita elbírálása helyének meghatározására: az általános és a különös szabályokat a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 18. és azt követő cikkei tartalmazzák. Mindazonáltal például a családokat vagy gyermekeket érintő ügyeket, az ítéletek végrehajtását vagy a fogyasztók jogait szabályozó különös törvények is eltérő szabályokat tartalmaznak.

2.2.1 A területi illetékességre vonatkozó főszabály

Ha jogszabály másként nem rendelkezik, természetes személyek esetén az illetékes bíróság az alperes lakóhelye vagy állandó tartózkodási helye szerinti bíróság; ha ezek ismeretlenek, akkor ez az alperes ideiglenes lakóhelye szerinti bíróság. Ha az alperes Olaszországban nem rendelkezik lakóhellyel, illetve állandó vagy ideiglenes tartózkodási hellyel, vagy ha az ideiglenes tartózkodási helye ismeretlen, az illetékes bíróság a felperes lakóhelye szerinti bíróság. Ha jogszabály másként nem rendelkezik, jogi személyek esetében az illetékes bíróság az alperes jogi személy székhelye szerinti bíróság. Ha a jogi személy más telephellyel vagy a keresettel kapcsolatban a bíróság előtti képviselőre meghatalmazott képviselővel rendelkezik, az illetékes bíróság a képviselő vagy az említett telephely helye szerinti bíróság. A hatásköri kérdéseket illetően a jogi személyiséggel nem rendelkező társaságok, az állam által el nem ismert szervezetek és bizottságok székhelye az a hely, ahol tevékenységüket általában végzik.

A meghatározott személyekkel szembeni jogosultságokkal kapcsolatos ügyekben (*diritti di obbligazione*) illetékes bíróság a kötelezettség keletkezésének vagy teljesítésének helye szerinti bíróság.

2.2.2 A főszabály alóli kivételek

A gyermekkel kapcsolatos ügyekben eljáró bíróság (Foro per le cause relative a bambini)

A szülői felelősség tárgyában hozott végzések esetén a fő szempontot a gyermeknek a kereset benyújtásának időpontjában fennálló szokásos tartózkodási helye képezi. A gyermek szokásos tartózkodási helyét objektív szempontok alapján kell meghatározni; a gyermek elköltözése nem alapozza meg az új lakóhelyük szerinti bíróság illetékességét, ha a gyermek életkorát figyelembe véve csak minimális, jelentéktelen időtartam telt el.

A házassággal kapcsolatos ügyekben eljáró bíróság (Foro per le cause relative al matrimonio)

Különválás. A különválás esetén a keresetet a házaspár utolsó közös lakóhelye szerinti bírósághoz kell benyújtani, vagy ha a felek soha nem laktak együtt, akkor az alperes házastárs lakóhelye vagy állandó tartózkodási helye szerinti bírósághoz. Ha az alperes házastárs külföldön rendelkezik lakóhellyel, vagy nem érhető el, a keresetet a felperes lakóhelye vagy állandó tartózkodási helye szerinti bírósághoz kell benyújtani; ha e házastárs is külföldön rendelkezik lakóhellyel, a keresetet bármely olasz bírósághoz be lehet nyújtani.

Házasság felbontása. A polgári házasság felbontása vagy a katolikus rítus szerint megkötött, polgári jogi következményekkel járó házasság polgári jogi következményeinek megszüntetése iránti keresetek elbírálására illetékes bíróság az alperes házastárs lakóhelye vagy tartózkodási helye szerinti bíróság, nem érintve az ugyanezen jogi rendelkezésben szereplő egyéb illetékességi okokat. A közös keresetet ugyanakkor a házastársak benyújthatják a lakóhelyük vagy tartózkodási helyük szerinti bírósághoz is.

A munkaviszonnyal kapcsolatos ügyekben eljáró bíróság (Foro per le cause di lavoro)

Első fokon a munkaviszonnyal kapcsolatos jogviták a munkaügyi bíróságként eljáró általános bíróság hatáskörébe tartoznak. Területileg a munkaviszony létrejöttének vagy a munkavállalót alkalmazó társaság vagy annak fióktelepe vagy a munkavállaló által a munkaviszony megszűnésekor nyújtott szolgáltatás helye szerinti bíróság illetékes. Ez az illetékességi szabály a társaság átruházását vagy a társaság vagy fióktelepének megszüntetését követően is érvényben marad, feltéve, hogy a keresetet az átruházástól vagy megszünéstől számított hat hónapon belül nyújtják be. A közigazgatási szervek hivatalainál fennálló munkaviszonyokkal kapcsolatos jogvitákat az a bíróság bírálja el, amelynek illetékességi területén az az iroda található, ahol a munkavállalót alkalmazták, vagy ahol a munkaviszony megszűnésekor alkalmazták. Az olyan jogvitákban, amelyekben az egyik fél közigazgatási hatóság, a bíróság nem járhat el adóügyi bíróságként (költségvetési kérdésekkel foglalkozó bíróságként).

A dologi jogokkal vagy birtokvédelmi keresetekkel kapcsolatos ügyekben eljáró bíróság (Foro per le cause relative a diritti reali e ad azioni possessorie)

Az ingatlanra vonatkozó dologi jogokkal kapcsolatos ügyekben, az épületek bérbeadására és haszonkölcsönbe adására, valamint a kereskedelmi egység bérbeadására vonatkozó ügyekben, továbbá a fák és sövények ültetésére vonatkozóan a törvények, rendeletek vagy szokások által meghatározott határidőkkel és távolsági előírások tiszteletben tartásával kapcsolatos ügyekben az a bíróság illetékes, amelynek illetékességi területén az épület vagy kereskedelmi egység található. Ha az épület több bíróság illetékességi területére terjed ki, az a bíróság illetékes, amelynek illetékességi területére esik az épület nagyobb összegű adó hatálya alá tartozó része; ha nem áll fenn adófizetési kötelezettség, az épület részeinek fekvése szerinti bármelyik bíróság eljárhat. A birtokvédelmi keresetek vagy az új munkák és a fenyegető árok bejelentése esetén az a bíróság jár el, amelynek illetékességi területén a bejelentett cselekmény történt.

Az örökléssel kapcsolatos ügyekben eljáró bíróság (Foro per le cause ereditarie)

A hagyatéki eljárás megindításának helye szerinti bíróság illetékes az alábbi ügyekben:

- 1) az öröklési igényekkel vagy a hagyaték megosztásával kapcsolatos ügyek, illetve az örökösök között a hagyaték megosztása tekintetében felmerülő minden más ügy;
- 2) a hagyaték megosztásának megsemmisítésére és az örökrészek biztosítására vonatkozó ügyek, feltéve, hogy azt a hagyaték megosztásától számított két éven belül kezdeményezték;
- 3) az elhunyt személynek nyújtott hitelekhez vagy az örökösök hagyatékához kapcsolódó ügyek, feltéve, hogy azt a hagyaték megosztása előtt és minden esetben az öröklési eljárás megindításától számított két éven belül kezdeményezték;
- 4) a végrendeleti végrehajtó ellen indított ügyek, feltéve, hogy azt az előző pontban meghatározott határidőn belül kezdeményezték.

A tagok és társasházak közötti ügyekben eljáró bíróság (Foro per le cause tra soci e tra condomini)

A tagok közötti ügyekben az a bíróság jár el, amelynek illetékességi területén a társaság székhelye található; a társasházak vagy a társasház és társasházak közötti ügyekben az a bíróság jár el, amelynek illetékességi területén a vagyontárgyak (vagy azok nagyobb része) található.

A közigazgatási hatóságokat érintő ügyekben eljáró bíróság (Foro della pubblica amministrazione)

Azokban az ügyekben, amikor az egyik fél közigazgatási hatóság, – az állam meghatározott ügyekben történő bíróság előtti képviseletét és védelmét szabályozó különös rendelkezésekkel összhangban – az a bíróság jár el, amelynek illetékességi területén azon államügyszeri hivatal (*Ufficio dell'Avvocatura dello Stato*) található, amelynek körzetében az a bíróság található, amely a rendes szabályok szerint illetékességgel rendelkezik. Ha a közigazgatási hatóság az alperes, ezt a körzetet annak a helynek a bírósága határozza meg, ahol a kötelezettség keletkezett vagy azt teljesítették, vagy ahol a kérelem tárgyát képező ingó vagy ingatlan található.

A végrehajtással kapcsolatos ügyekben eljáró bíróság (Foro dell'Esecuzione Forzata)

Az ingó vagy ingatlan vagyontárgyakra vonatkozó végrehajtás tekintetében az a bíróság jár el, amelynek illetékességi területén a vagyontárgy található. A motorkerékpárokra, gépjárművekre és pótkocsikra vonatkozó végrehajtás tekintetében az a bíróság jár el, amelynek illetékességi területén az adós lakóhelye, állandó vagy ideiglenes tartózkodási helye vagy székhelye található. A valamely cselekmény teljesítésére vagy az attól való tartózkodásra irányuló kötelezettség végrehajtása tekintetében az a bíróság jár el, amelynek illetékességi területén a kötelezettséget teljesíteni kell.

A fogyasztókkal kapcsolatos ügyekben eljáró bíróság (Foro del Consumatore)

A fogyasztókat érintő ügyekben az a bíróság jár el, amelynek illetékességi területén a fogyasztó lakóhelye vagy állandó tartózkodási helye található. E bíróság hatásköre kizárólagos és kötelező, kivéve, ha a felek más bíróságok bevonásában állapodtak meg. A fogyasztónak a bírósági eljárásban egyértelműen az eljárás megindítását követően tanúsított magatartása nem lehet egyenértékű a tárgyalásokkal, és nem igazolhatja a fogyasztó bíróságától való eltérést.

2.2.2.1 Mikor választhatok az alperes lakóhelye szerinti bíróság (a főszabály alkalmazásával meghatározott bíróság) és egy másik bíróság között?

Bizonyos esetekben a jogvita több különböző bíróság elé is terjeszthető, amelyeket vagylagos bíróságoknak is neveznek. Ez a helyzet különösen azokban az esetekben áll fenn, amelyek meghatározott személyekkel szembeni jogosultságokat érintenek: ebben az esetben az alperes lakóhelye szerinti bíróság mellett a kötelezettség keletkezésének vagy teljesítésének helye szerinti bíróság is illetékes.

2.2.2.2 Mikor kell az alperes lakóhelye szerinti bíróságtól (a főszabály alkalmazásával meghatározott bíróságtól) eltérő bíróságot választanom?

Nem az alperes lakóhelyének bírósága szerinti bíróság illetékes abban az esetben, ha az olasz jog más, kizárólagos illetékességű bíróságról rendelkezik. Ebben a tekintetben lásd a 2.2.2. pontot („Az általános szabály alóli kivételek”).

2.2.2.3 Maguk a felek kiköthetik-e olyan bíróság illetékességét, amely egyébként nem lenne illetékes?

A kizárólagos illetékesség kivételével (ez az az eset, amelynél megállapodás alapján történő eltérés kizárt) a felek közösen megállapodhatnak más bíróság illetékességében is (a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 20. cikke).

3 Ha különös hatáskörű bíróság rendelkezik hatáskörrel, hogyan állapíthatom meg, hogy melyikhez kell fordulnom?

Ha egy különös bíróság rendelkezik hatáskörrel, a vonatkozó különös törvényekben meghatározott illetékességi okokat kell alkalmazni.

Közigazgatási bíróságok. A közigazgatási hatóságok intézkedéseivel, határozataival, megállapodásaival vagy magatartásával kapcsolatos jogviták esetén kizárólagosan az a tartományi közigazgatási bíróság jár el, amelynek illetékességi területén a hatóságok székhelye található. A közigazgatási hatóságok intézkedéseivel, határozataival, megállapodásaival vagy magatartásával kapcsolatos azon jogviták esetén, amelyek közvetlen joghatásai a tartományi közigazgatási bíróság székhelye szerinti tartomány területére korlátozódnak, minden esetben az érintett tartományi közigazgatási bíróság jár el kizárólagosan. A köztisztviselőkkel kapcsolatos jogviták esetén kizárólagosan az a tartományi közigazgatási bíróság jár el, amelynek illetékességi területén a munkavégzés helye található. Más esetekben – központi hatósági aktusok vonatkozásában – kizárólagosan Lazio tartomány közigazgatási bírósága jár el (amelynek székhelye Rómában található), valamint – a régiók feletti közjogi jogalanyok határozatai vonatkozásában – kizárólagosan azon tartomány tartományi közigazgatási bírósága jár el, amelynek illetékességi területén e jogalany székhelye található.

Adóügyi bíróságok A megyei adóügyi bíróságok illetékességgel rendelkeznek a területükön székhellyel rendelkező adóhatósággal vagy adóvégrehajtóval szemben benyújtott valamennyi panasz tekintetében. Ha panaszt nyújtanak be az adóhivatal (*Agenzia delle Entrate*) bármely olyan egysége ellen, amelynek illetékességi területe egész Olaszország területe vagy annak egy része, az a megyei adóügyi bíróság rendelkezik illetékességgel, amelynek területén azon hivatal székhelye található, amely a vitatott jogviszony tekintetében hatáskörrel rendelkezik.

Kapcsolódó linkek

► *Az olasz alkotmány* (EN)

https://www.senato.it/sites/default/files/media-documents/COST_INGLESE.pdf

► *Olasz törvények és törvénykönyvek* (IT)

<https://www.normattiva.it/?language=en>

► A polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv (IT)

<http://www.altalex.com/documents/codici-altalex/2015/01/02/codice-di-procedura-civile>

► A közigazgatási bírósági eljárásról szóló törvénykönyv (EN)

https://www.giustizia-amministrativa.it/cdsintra/wcm/idc/groups/public/documents/document/mday/mzk3/~edisp/nsiga_4276977.pdf

► Code de justice administrative (FR)

https://www.giustizia-amministrativa.it/cdsintra/wcm/idc/groups/public/documents/document/mday/njiz/~edisp/nsiga_4506451.pdf

► Italienische Verwaltungsprozessordnung (DE)

https://www.giustizia-amministrativa.it/cdsintra/wcm/idc/groups/public/documents/document/mday/nda5/~edisp/nsiga_4289867.pdf

► Olaszország igazságszolgáltatási rendszere (EN)

https://www.csm.it/web/csm-international-corner/consiglio-superiore-della-magistratura/sistema-giudiziario-italiano?show=true&title=&show_breadcrumb=

► Az adóügyi eljárásról szóló törvénykönyv (IT)

<http://def.finanze.it/DocTribFrontend/getAttoNormativoDetail.do?id=%7bECD81E71-D37B-4722-AA36-116B5BCB2232%7d>

► Igazságügyi minisztérium (IT)

<https://www.giustizia.it/giustizia>

Utolsó frissítés: 20/12/2021

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.